

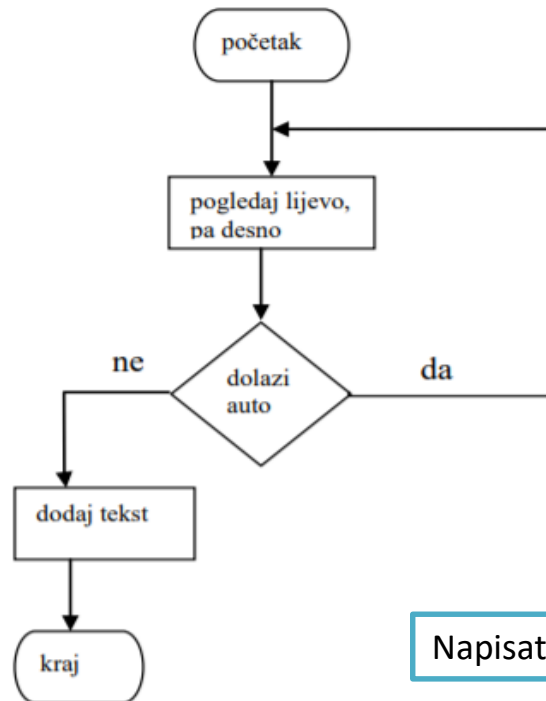
Algoritmi i pseudokod

ssploce

Zadaci

1. zadatak:

Nacrtati algoritam za prelazak ceste na zebri bez semafora.

Napisati pseudokod za zadanu sliku

Nacrtati DTP i napisati pseudokod

2. zadatak:

Algoritam za izračunavanje hipotenuze pravokutnog trokuta.

3. zadatak:

Algoritam od dva broja uvijek ispisuje veći broj.

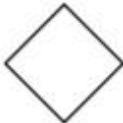
4. zadatak:

Algoritam preračunava kune u eure ili US dolare.

5. zadatak:

Algoritam zbraja brojeve koje korisnik upisuje. Kada upiše 0 program ispisuje ukupni zbroj.

Prisjetimo se

	Početak ili kraj algoritma	Početak Kraj.	
	Unos podataka, prikaz rezultata	Ulaz(x); Ulaz(x,y); Izlaz(x); Izlaz('Ispisani tekst'); Izlaz('Vrijednost je', x);	
	Jednostavna radnja (naredba)	C:=x+y; Ili C:=abs(x-y);	Abs – apsolutna vrijednost
	Odluka ili grananje	Ako uvjet onda naredba 1 Inače naredba 2;	
	Tok programa		
	Nastavak dijagrama		

1. zadatak:

Algoritam za izračunavanje hipotenuze pravokutnog trokuta.

početak

ulaz(a,b);

c:=sqrt(a²+b²);

izlaz(c);

kraj

Ispravite!!

2. zadatak:

Algoritam od dva broja uvijek ispisuje veći broj.

početak

ulaz(x);

ulaz(y);

ako x>y onda izlaz(x)

inače izlaz(y);

kraj

3. zadatak:

Algoritam preračunava kune u eure i US dolare.

početak

ulaz(kune);

izlaz('Želiš eure?');

ulaz(odgovor);

ako odgovor='Da' onda izlaz(kune/7,1)

inače izlaz(kune/5,3);

kraj

4. zadatak:

Algoritam izračunava trajanje utrke na temelju polaznog vremena (sat, minuta, sekunda) i završnog vremena.

- a) rezultat je prikazan u sekundama
b) rezultat je prikazan u minutama i sekundama

npr. početak je u 13:40:20, a kraj u 14:30:10 → utrka je trajala 49 minuta i 50 sekundi

Očito je da i jedno i drugo vrijeme moramo prikazati u sekundama, a zatim izračunati razliku.

početak

```
ulaz(satp,minp,sekp);
```

```
ulaz(satz,minz,sehz);
```

```
sekundep:=satp*3600+minp*60+sekp;
```

```
sekundez:=satz*3600+minz*60+sehz;
```

trajanje:=sekundez-sekundep;

izlaz ('Utrka je trajala ',trajanje,'sekundi); a)

```
mintrajanje:=trajanje div 60;
```

sektrajanje:=trajanje mod 60;

izlaz ('Utrka je trajala ',mintrajanje,'minuta i ',sektrajanje,' sekundi);   b)

kraj

div je operator cjelobrojnog dijeljenja → daje rezultat

mod je operator cjelobrojnog dijeljenja → daje ostatak

Algoritam izračunava s koliko novčanica od 100, 10, 5 i 1 kune treba isplatiti gotovinu na bankomatu.

početak

ulaz(kune);

```
sto:=kune div 100;  
ostatak1:=kune mod 100;  
deset:= ostatak1 div 10;  
ostatak2:=ostatak1 mod 10;  
pet:=ostatak2 div 5;  
jedan:= ostatak2 mod 5;  
izlaz('100 * ', sto);  
izlaz('10 * ', deset);  
izlaz('5 * ', pet);  
izlaz('1 * ', jedan);
```

kraj.

Unesite vrijednost i ispišite izlaze

Programske petlje prikazane pseudokodom

Programskom petljom smatramo isječak programa u kojem se određeni niz instrukcija ponavlja određeni broj puta. Broj ponavljanja može biti unaprijed zadan ili može ovisiti o nekom uvjetu.

Razlikujemo 3 vrste programskih petlji:

- petlja sa zadanim brojem ponavljanja
- petlja s uvjetom na vrhu (na početku)
- petlja s uvjetom na dnu (na kraju)

1. petlja sa zadanim brojem ponavljanja

za kv:=početna vrijednost do završna vrijednost činiti

početak

instrukcije;

kraj

- kv je kontrolna varijabla čija vrijednost se mijenja od početne do završne vrijednosti
- instrukcije se izvode za svaku vrijednost kontrolne varijable

2. petlja s uvjetom na vrhu

dok uvjet činiti
početak
instrukcije;
kraj

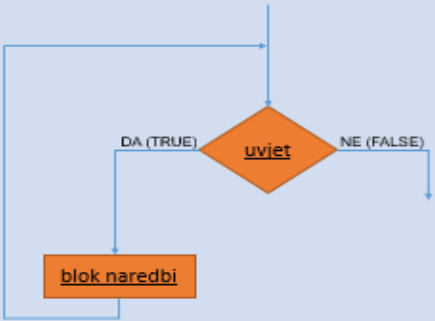
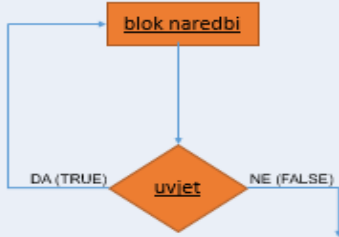
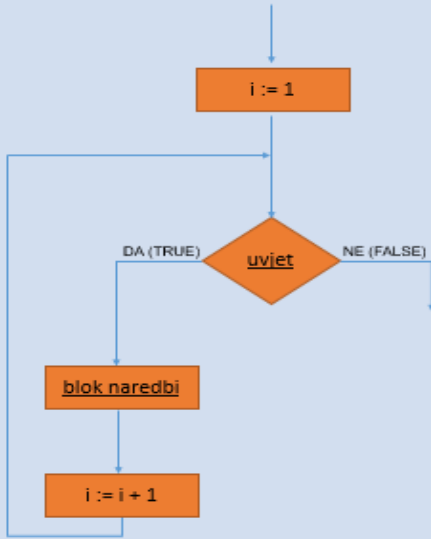
- instrukcije se izvode ako je uvjet istinit
- petlja se ponavlja sve dok je uvjet istinit
- može se desiti situacija da u prvom provjeravanju uvjet ne bude istinit tako da se instrukcije neće izvesti niti jednom

3. petlja s uvjetom na dnu

ponavljati

instrukcije;
dok uvjet;

- instrukcije se izvode ako je uvjet neistinit
- petlja se ponavlja sve dok je uvjet neistinit
- u trenutku kad uvjet postane istinit petlja se prekida
- instrukcije se izvode barem jednom

WHILE Petlja kod koje nije unaprijed poznat broj ponavljanja, a uvjet se provjerava na početku petlje	dok je <u>uvjet</u> činiti: <u>blok naredbi</u>;	<pre> graph TD Start(( )) --> Uvjet{uvjet} Uvjet -- DA TRUE --> BlokNaredbi[blok naredbi] BlokNaredbi --> Uvjet Uvjet -- NE FALSE --> Exit(( )) </pre>
DO-WHILE Petlja kod koje nije unaprijed poznat broj ponavljanja, a uvjet se provjerava na kraju petlje	ponavljati: <u>blok naredbi</u>; dok je <u>uvjet</u>;	<pre> graph TD Start(( )) --> BlokNaredbi[blok naredbi] BlokNaredbi --> Uvjet{uvjet} Uvjet -- DA TRUE --> BlokNaredbi Uvjet -- NE FALSE --> Exit(( )) </pre>
FOR Petlja s unaprijed poznatim brojem ponavljanja	za i := _ do _ činiti: <u>blok naredbi</u>;	<pre> graph TD Start(( )) --> I1[i := 1] I1 --> Uvjet{uvjet} Uvjet -- DA TRUE --> BlokNaredbi[blok naredbi] BlokNaredbi --> Iplus[i := i + 1] Iplus --> Uvjet Uvjet -- NE FALSE --> Exit(( )) </pre>

Primjer zadatka s petljama

Primjeri:

1. Učitati 10 brojeva i izračunati njihovu sumu i njihov prosjek.
2. Učitati 20 brojeva i prebrojati koliko ima negativnih.
3. Ispisati tablicu prvih 100 prirodnih brojeva, njihovih kvadrata i njihovih korijena
4. Učitavati brojeve sve dok je njihova suma manja od 1000
5. Učitavati cijele pozitivne brojeve sve dok je njihov umnožak manji od 200 000
6. Treba generirati sljedeći niz: 1, 2, 4, 8, 16, 32, ... Treba ispisati sve članove koji su manji od 4000.
7. Treba učitati rečenicu (rečenica završava točkom). Algoritam ispisuje koliko riječi ima rečenica.
    broj:=1;
    ponavljaj
        ulaz(znak);
        ako znak=' ' onda broj:=broj+1;
    dok znak='.';
    izlaz('U rečenici ima ', broj, ' riječi');
8. Zadan je niz 1, 3, 9, 27, ... Treba ispisati prvi član niza veći od 10000.
    clanniza:=1;
    ponavljaj
        clanniza:=clanniza*3;
    dok clanniza>10000;
9. Učitavanje podataka o učeniku sve dok korisnik želi.
    ponavljaj
        ulaz(ime, prezime);
        ulaz(ocjena);
        ulaz(vladanje);
        izlaz('Želiš podatke za još jednog učenika?');
        ulaz(odgovor);
    dok odgovor='Ne';

Nacrtati DTP za algoritme i programe u Pythonu

Primjeri algoritama:

1. Algoritam ispisuje poruku: Hoću 5!

početak

izlaz('Hoću 5!');

kraj

2. Algoritam omogućava upis poruke, a zatim poruku prikazuje na ekranu.

početak

ulaz(poruka);

izlaz(poruka);

3. Algoritam omogućava unos dva broja, a zatim prikazuje njihov zbroj.

početak

ulaz(broj1,broj2);

zbroj:=broj1+broj2;

izlaz(zbroj);

kraj

4. Algoritam omogućava unos tri broja, a zatim prikazuje njihovu srednju vrijednost.

početak

ulaz(broj1,broj2,broj3);

srednja:=(broj1+broj2+broj3)/3;

izlaz(srednja);

kraj

5. Algoritam omogućava unos dva broja, a zatim prikazuje zbroj njihovih kvadrata.

početak

ulaz(a,b);

zbroj:=a*a+b*b;

izlaz(zbroj);

kraj

6. Algoritam izračunava opseg i površinu kruga (unos R).

```
početak  
  ulaz(r);  
  opseg:=2*3,14*r;  
  površina:=r*r*3,14;  
  izlaz(opseg, površina);  
kraj
```

7. Algoritam izračunava opseg i površinu kvadrata (unos stranicu a).

```
početak  
  ulaz(a);  
  opseg:=4*a;  
  površina:=a*a;  
  izlaz(opseg, površina);  
kraj
```

8. Algoritam izračunava opseg i površinu pravokutnika (unos stranice a i b).

```
početak  
  ulaz(a,b);  
  opseg:=2*a+2*b;  
  površina:=a*b;  
  izlaz(opseg, površina);  
kraj
```


11. Algoritam unosi dva broja i ispisuje njihov zbroj, razliku, umnožak, kvocijent, rezultat cjelobrojnog dijeljenja i ostatak kod cjelobrojnog dijeljenja.

početak

ulaz(a,b);

zbroj:= a+b;

razlika:=a-b;

umnožak:=a*b;

kvocijent:=a/b;

cjrez:=a div b;

cjost:=a mod b;

izlaz(zbroj,razlika,umnožak,kvocijent,cjrez,cjost);

kraj

12. Algoritam pretvara sekunde u oblik sati, minute, sekunde.

početak

ulaz(sekunde);

sat:=sekunde div 3600;

ostatak:=sekunde mod 3600;

minute:=ostatak div 60;

nove_sekunde:=ostatak mod 60;

izlaz(sat,minute,nove_sekunde);

kraj

13. Algoritam unosi troznamenkasti broj, a zatim ispisuje tog znamenke broja.

početak

ulaz(broj);

stotica:=broj div 100;

ostatak:=broj mod 100;

desetica:=ostatak div 10;

jedinice:=ostatak mod 10;

izlaz(stotica,desetica,jedinica);

kraj

14. Algoritam omogućava unos dva broja, a zatim prikazuje manji broj.

početak

ulaz(a,b);

ako a<b onda izlaz(a)

inače izlaz(b);

Grananje

15. Algoritam ispisuje apsolutnu vrijednost broja.

```
početak
    ulaz(a);
    ako a<0 onda početak
        r:=-1*a,
        izlaz(r);
    kraj
    inače izlaz(a);
kraj
```

16. Algoritam unosi broj i provjerava je li djeljiv sa 3.

```
početak
    ulaz(a);
    ako a mod 3=0 onda izlaz('Broj',a, 'je djeljiv s 3')
    inače izlaz('Broj',a, 'nije djeljiv s 3');
kraj
```

17. Algoritam unosi broj i ispisuje je li broj paran ili neparan.

```
početak
    ulaz(a);
    ako a mod 2=0 onda izlaz('Broj',a, 'je paran')
    inače izlaz('Broj',a, 'nije paran');
kraj
```

18. Algoritam unosi tri broja i provjerava zadovoljavaju li Pitagorin uvjet. Ispisuje odgovarajuću poruku.

```
početak
    ulaz(a,b,c);
    ako a*a +b*b=c*c onda izlaz('Brojevi',a, b,c,'su Pitagorini brojevi')
    inače izlaz('Brojevi',a, b,c,'nisu Pitagorini brojevi');
kraj
```

15. Algoritam ispisuje apsolutnu vrijednost broja.

početak

ulaz(a);

ako $a < 0$ onda početak

$r := -1 * a$,

izlaz(r);

kraj

inače izlaz(a);

kraj

16. Algoritam unosi broj i provjerava je li djeljiv sa 3.

početak

ulaz(a);

ako $a \bmod 3 = 0$ onda izlaz('Broj',a, 'je djeljiv s 3')

inače izlaz('Broj',a, 'nije djeljiv s 3');

kraj

17. Algoritam unosi broj i ispisuje je li broj paran ili neparan.

početak

ulaz(a);

ako $a \bmod 2 = 0$ onda izlaz('Broj',a, 'je paran')

inače izlaz('Broj',a, 'nije paran');

kraj

18. Algoritam unosi tri broja i provjerava zadovoljavaju li Pitagorin uvjet. Ispisuje odgovarajuću poruku.

početak

ulaz(a,b,c);

ako $a^2 + b^2 = c^2$ onda izlaz('Brojevi',a, b,c,'su Pitagorini brojevi')

inače izlaz('Brojevi',a, b,c,'nisu Pitagorini brojevi');

kraj

Petlje

19. Algoritam unosi prirodni broj n , a zatim n puta ispisuje poruku: Dobar dan.

```
početak
    ulaz(n);
    za kv:=1 do n činiti
        izlaz('Dobar dan');
kraj
```

20. Algoritam unosi broj n i ispisuje sve brojeve od 1 do n .

```
početak
    ulaz(n);
    za kv:=1 do n činiti
        izlaz(kv);
kraj
```

21. Algoritam unosi prirodni broj n i ime korisnika, a zatim n puta ispisuje to ime.

```
početak
    ulaz(n);
    ulaz(ime);
    za kv:=1 do n činiti
        izlaz(ime);
kraj
```

22. Algoritam ispisuje sve prirodne brojeve od 1 do 100 i njihove kvadrate.

```
početak
    za broj:=1 do 100 činiti
        početak
            kvadrat:=broj*broj;
            izlaz(broj,kvadrat);
        kraj
kraj
```

23. Algoritam unosi prirodni broj n , a zatim ispisuje sve parne brojeve od 1 do tog broja.

```
    početak
      ulaz(n);
      za broj:=1 do n činiti
        početak
          ako broj mod 2 =0 onda izlaz(broj);
        kraj
      kraj
```

24. Algoritam unosi prirodni broj n , a zatim ispisuje sve brojeve djeljive sa 7 od 1 do tog broja.

```
    početak
      ulaz(n);
      za broj:=1 do n činiti
        početak
          ako broj mod 7 =0 onda izlaz(broj);
        kraj
      kraj
```

22. Algoritam ispisuje sve prirodne brojeve od 1 do 100 i njihove kvadrate.

```
početak
  za broj:=1 do 100 činiti
    početak
      kvadrat:=broj*broj;
      izlaz(broj,kvadrat);
    kraj
  kraj
```

23. Algoritam unosi prirodni broj n, a zatim ispisuje sve parne brojeve od 1 do tog broja.

```
početak
  ulaz(n);
  za broj:=1 do n činiti
    početak
      ako broj mod 2 =0 onda izlaz(broj);
    kraj
  kraj
```

24. Algoritam unosi prirodni broj n, a zatim ispisuje sve brojeve djeljive sa 7 od 1 do tog broja.

```
početak
  ulaz(n);
  za broj:=1 do n činiti
    početak
      ako broj mod 7 =0 onda izlaz(broj);
    kraj
  kraj
```

25. Algoritam unosi 10 brojeva i ispisuje njihovu sumu.

```
početak
  suma:=0;
  za kv:=1 do 10 činiti
    početak
      ulaz(broj);
      suma:=suma+broj;
    kraj
  izlaz(suma);
kraj
```

26. Algoritam zbraja sve brojeve od 1 do n (n unosi na početku) i ispisuje njihovu sumu.

```
početak
  suma:=0;
  ulaz(n);
  za broj:=1 do n činiti
    početak
      suma:=suma+broj;
    kraj
  izlaz(suma);
kraj
```

27. Algoritam unosi 10 brojeva i ispisuje njihov umnožak.

```
početak
  umnožak:=1;
  za kv:=1 do 10 činiti
    početak
      ulaz(broj);
      umnožak:=umnožak*broj;
    kraj
  izlaz(umnožak);
kraj
```

28. Algoritam zbraja sve neparne brojeve od 1 do n (n unosi na početku) i ispisuje njihovu sumu.

početak

ulaz(n);

.....suma = 0;

za broj:=1 do n činiti

ako broj mod 2 = 1 onda suma:=suma+broj;

izlaz(suma);

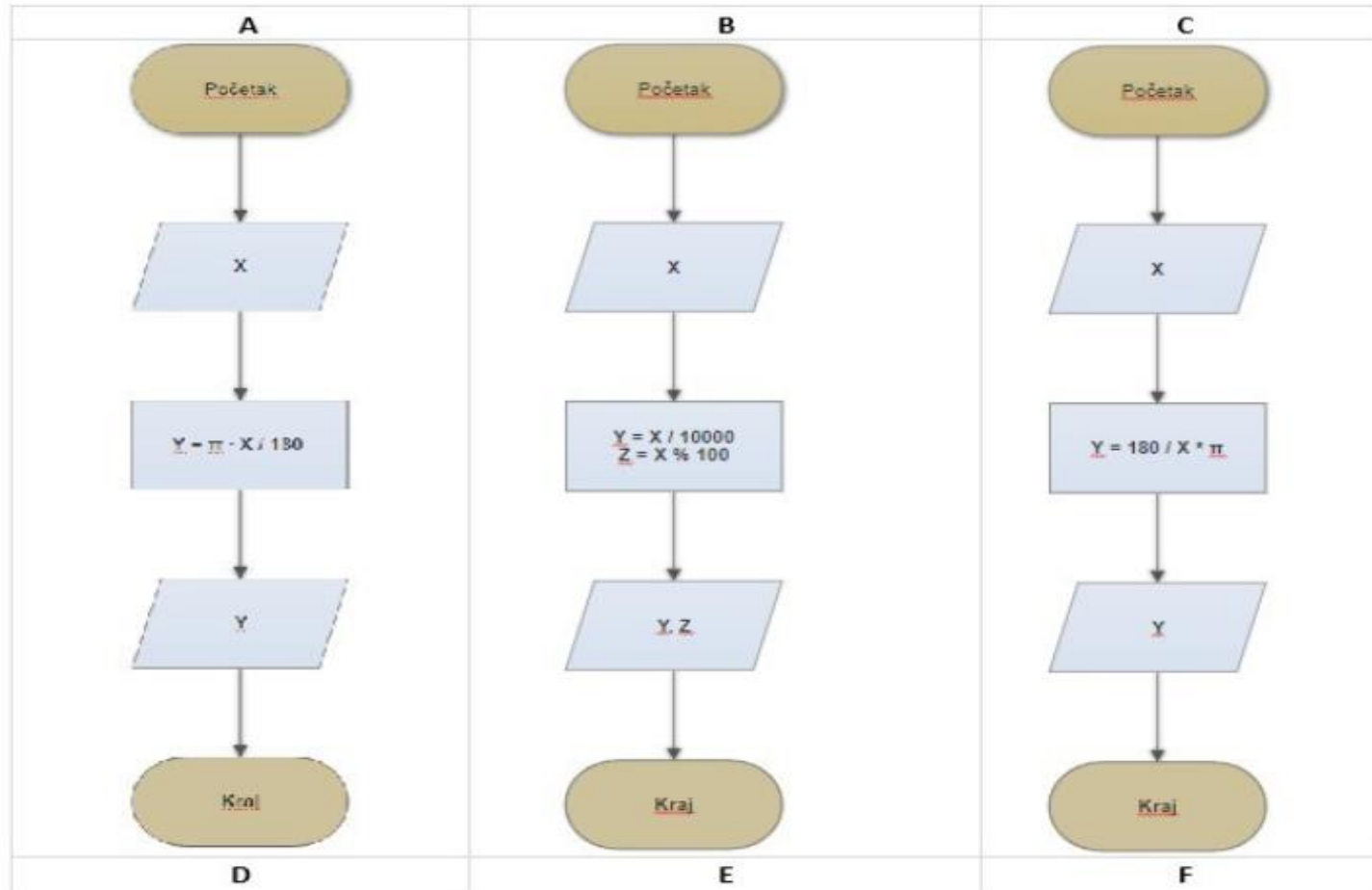
kraj

Spajalica

Spoji tekst zadatka s pripadnim dijagramom toka.

- 1: Program učitava kut u stupnjevima te ga pretvara u radijane.
- 2: Program učitava četveroznamenkasti broj, a ispisuje samo znamenke stoticu i desetice.
- 3: Program učitava peteroznamenkasti broj, a ispisuje samo prvu i zadnju znamenku.

Zadatak B

Spoji tekst zadatka s pripadnim algoritmom.

1: Maja je uočila da su čokolade na sniženju. Odlučila je kupiti što je moguće više čokolada, a ostatak novca ubaciti u kutiju na kojoj piše "za gladnu djecu Afrike". Program učitava broj kuna koje Maja ima te cijenu 1 čokolade, a ispisuje koliko je novaca Maja ubacila u kutiju.

2: Gusari su na otoku s blagom pronašli K zlatnih dukata. Osim kapetana ima još G gusara. Program učitava K i G i ispisuje koliko dukata će dobiti svaki gusar nakon što se blago pravedno raspodijeli na sve (svi dobivaju isti broj dukata, a kapetan dobiva svoj dio i ostatak koji se ne može razdijeliti).

3: Ivana je za rođendan od bake dobila B kuna, a od tete T kuna. Kako želi kupiti pernicu koja košta P kuna zamolila je djeda da joj posudi D kuna za tu kupovinu. Program ispisuje koliko kuna će joj djed posuditi.

A	B	C

<u>ulaz</u> (a);
<u>ulaz</u> (b);
<u>izlaz</u> (a mod b);
	<u>ulaz</u> (a);
	<u>ulaz</u> (b);
	c := a div (b+1);
	<u>izlaz</u> (c);
		<u>ulaz</u> (a);
		<u>ulaz</u> (b);
		<u>ulaz</u> (c);
		c := c - a;
		c := c - b;
		<u>izlaz</u> (c);

D	E	F
<u>ulaz</u> (a); <u>ulaz</u> (b); <u>ulaz</u> (c); d := c - a - b; <u>izlaz</u> (d);	<u>ulaz</u> (a); <u>ulaz</u> (b); c := a mod b; <u>izlaz</u> (c);	<u>ulaz</u> (a); <u>ulaz</u> (b); c := (a+1) div b; <u>izlaz</u> (c);

Zadatak C

1: Program od tri unesena slova ispisuje prvo po abecedi.

```
a, b, c = input().split()
if a < b and a < c:
    print(a)
elif b < a and b < c:
    print(b)
else:
    print(c)
```

```
a, b, c = input().split()
if a > b and a > c:
    print(a)
elif b > a and b > c:
    print(b)
else:
    print(c)
```

2: Petar želi znati može li smjestiti šibicu na dno kutije ili ne. Napišite program koji će na temelju učitane duljine i širine kutije te duljine šibice ispisati True ako šibica stane u kutiju, a False ako šibica ne stane u kutiju.

```
a = int(input())
b = int(input())
c = int(input())
if (a**0.5+b**0.5)**2 <= c:
    print(True)
else:
    print(False)
```

```
a = int(input())
b = int(input())
c = int(input())
if (a**2+b**2)**0.5 >= c:
    print(True)
else:
    print(False)
```